

AUTONOMOUS ROBOT TIM2 - ELECTRONICS

Michal Sitta

Master Degree Programme (2), FEKT BUT

E-mail: xsitta00@stud.feec.vutbr.cz

Supervised by: Luděk Žalud

E-mail: zalud@feec.vutbr.cz

ABSTRACT

The aim of this article is to describe the electronics of autonomus outdoor robot called TIM2. TIM2 is a group project and only a part of the project is presented in the article. Only a short description of each type of module used is described in this paper. A controller for a rear axle is also described in the text. Last part of the document is about communication between modules and impact on the robot functionality in the case of failure of a module.

1 ÚVOD

Tento článek se blíže věnuje elektronice robotu, která se stará o komunikaci s nadřazeným počítačem. Ten plánuje trasu a posílá informace o požadovaném směru a rychlosti jízdy robotu. K tomu napomáhá elektronika vypočtem odometrie podvozku z měřených stavových veličin. Robot je zobrazen na obrázku 2.

Projekt autonomního venkovního robotu je realizován čtyřčlenným týmem TIM2. Jde o Bc. Iva Mačička (GPS subsystém, zpracování dat z GPS a elektronického kompasu, plánování trasy), Bc. Martina Skácela (snímání sebelokalizačních veličin robotu - ultrazvukové snímače, elektronický kompas) a Tomáše Skočdopole (nadřazené PC - ArchLinux, programová výbava).

Podvozek robotu je vlastní výroby. Jde o čtyřkolový podvozek s Ackermannovým řízením a dvěma nezávisle hnanými zadními koly. Jeho rozměry jsou 900x600 mm a maximální rychlost 1,7 m/s.

2 PŘEDSTAVENÍ MODULŮ

Elektronika je koncipována jako modulární, využívá standardních sběrnic pro připojení jednotlivých modulů. Každý podřízený modul obsahuje mikrocontroller ATmega8.

2.1 HLAVNÍ MODUL

Hlavní modul je osazen čipem ATmega32 a obstarává komunikaci s nadřazeným PC pomocí USB a ostatními moduly, které jsou k němu připojeny pomocí I2C a SPI sběrnice.

V modulu jsou obsaženy regulátory zadních motorů s elektronickým diferenciálem, kde výstupní rychlosti zadních kol závisí pouze na aktuálním natočení přední nápravy a požadované

dopředné rychlosti. Vzorec pro elektronický diferenciál je odvozený z matematického modelu a následně aproximován pro odstranění goniometrických funkcí.

Zadní regulátory jsou tvořeny sumačně proporcionálním regulátorem, který je doplněn o několik vylepšení, které zlepšují kvalitu regulace. Jde o zamezení přeintegrování při saturaci výstupu, překonání statického tření při rozjezdu a omezení necitlivosti motorů.

2.2 MODUL MOTORŮ

Modul motorů slouží pro výkonové ovládání motorů do maximálního trvalého proudu 32 A. Maximální hodnota závisí na použitém chladiči výkonových tranzistorů. Tranzistory jsou tvořeny čtveřicí unipolárních tranzistorů s N kanálem (IRF3205) a jsou zapojeny do H mostu. Sběrnice SPI slouží pro posílání výkonu motorům v 256 krocích a pomocí propojek je možno nastavit 5 různých adres. Dále jsou vyvedeny dvě přerušení pro HW pojistky proti zničení motorů. Modul obsahuje inteligentní řadič. Frekvence spínání je 25 kHz. Modul obsahuje i optické oddělení logické a výkonové části.

2.3 MODUL ADC

Modul obsahuje ADC MC3301. Jedná se o 13-bitový převodník s diferenčním vstupem. Modul uchovává aktuální, nejvyšší, nejnižší a průměrné naměřené hodnoty, které vzorkuje s frekvencí 20 kHz. Pomocí SW resetu přes I2C je možné tyto statistiky vynulovat. Pro zvýšení použitelnosti převodníku je možno nastavit referenčních napětí 5 V (napájecí napětí), 1,235 V (z napěťové reference) a 0,35 V (děličem z napěťové reference). Před převodníkem je odporový předdělič s přibližnými poměry 1:1:5:15 se stálým odporem 10 kΩ s možností jeho úplného odpojení.

2.4 MODUL VÝKONOVÝCH VÝSTUPŮ (GPO)

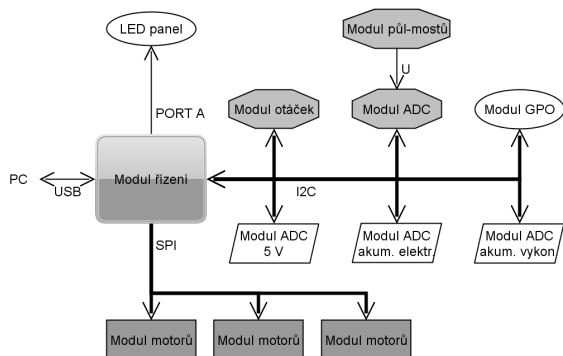
Jedná se o rozšiřující modul pro výkonové ovládání 8 výstupů s maximálním proudem 500 mA (určeno ULN2803) přes sběrnici I2C. Modul je schopen nezávisle spínat jednotlivé výstupy na dobu 2 s, 10 s, 1 min nebo na nepřetržitě sepnutí. Časový interval lze přerušit příkazem na vypnutí příslušného výstupu. Dále je možné v sepnutém intervalu nastavit buď trvalé sepnutí nebo generování obdélníkového signálu se střídou 50 % o frekvenci 0,1 Hz, 1 Hz nebo 4 kHz.

2.5 MODUL OPTICKÝCH SNÍMAČŮ OTÁČEK

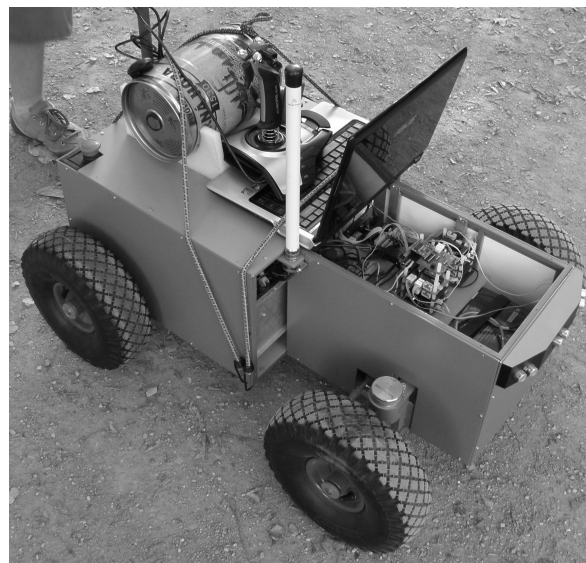
Modul je určený pro nezávislé snímání rychlosti dvojice kol bez rozpoznání směru otáčení. Jako snímač byla použita optická závora s enkodérem vytištěným na průhledné fólii se 180 značkami. Vyhodnocování probíhá pomocí určování času mezi značkami, proto je přesnost i délka měření proměnlivá. Pro maximální rychlost 1,7 m/s je chyba menší než 0,1 m/s a pro rychlost pod 0,8 m/s je maximální chyba menší než 0,02 m/s.

3 PROPOJENÍ MODULŮ

Vzájemné propojení jednotlivých modulů je ukázáno na obrázku 1. Šipky zobrazují směr přenosu dat. Tvarově je rozlišena důležitost jednotlivých modulů pro správný chod robotu.

Obrázek 1: Signálové propojení modulů

Obrázek 2: Robot na RoboTour 2009

Když je hlavní modul funkční, je zaručena komunikace s nadřazeným PC a zprostředkování informací o funkčnosti podřízených modulů.

Obdélníkový tvar je použit pro moduly pro ovládání pohybu robotu. Přesněji ovládání levého a pravého zadního kola a motoru přední nápravy. Při jejich poruše není robot schopný pohybu.

Moduly v šestiúhelníku slouží pro snímání činnosti motorů. Pokud jeden z nich neodpovídá na dotaz je robot bezpečně zastaven.

Moduly v kosodélníku se starají o sběr vnitřních stavových veličin, které nemají přímý vliv na funkčnost robotu. Přesněji se jedná o snímání napětí na důležitých větvích v robotu (akumulátor elektroniky, výkonový akumulátor, napájení elektroniky).

Moduly označené elipsou zajišťují přenos informací o robotu jinou cestou než je USB. Přesněji se jedná o modul LED indikátorů, které obsahují informace o aktuálním stavu, a o modul GPO, který dává informace prostřednictvím připojených zařízení (sirénkou).

4 ZÁVĚR

Celek byl testován na chybové stavy jako je odpojení důležitých modulů a následném chování robotu. Funkčnost elektroniky při běžném provozu byla ověřena na soutěži RoboTour 2009, kde robot získal 7 místo. Při soutěži nedošlo k poruše žádného modulu a robot se choval dle očekávání. Podrobnější informace o projektu jsou dostupné na internetové adrese www.tim2.wz.cz.

REFERENCE

- [1] ŠOLC, F.; ŽALUD, L. *Robotika*. c2006 [cit. 2009–11–12]. Elektronická skripta
- [2] PIVOŇKA, P. *Číslicová řídicí technika*. c2003 [cit. 2010–01–05]. Elektronická skripta
- [3] BLAHA, P. *Modelování a identifikace* [online]. c2009 [cit.2010–01–25].
Dostupný z: <<http://sites.google.com/site/modelovaniaindentifikace/přednášky>>